

PROF. DR HAB. RYSZARD TURSKI JAKO UCZONY I NAUCZYCIEL
- W 70-LECIE URODZIN I 45-LECIE P RACY

H.Domżał

Instytut Gleboznawstwa i Kształtowania Środowiska Przyrodniczego, Akademia Rolnicza
ul. S. Leszczyńskiego 7, 20-069 Lublin
e-mail: domzal@consus.ar.lublin.pl

Prof. dr hab. Ryszard Turski urodził się 22 lutego 1930 roku we Włostowicach, dziś dzielnicy Puław. Tam w 1943 roku ukończył publiczną szkołę powszechną stopnia podstawowego, a w 1949 roku Państwowe Liceum i Gimnazjum im. Adama Jerzego ks. Czartoryskiego, w klasie o kierunku humanistycznym. W tym samym roku podjął studia na Wydziale Rolnym Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Dwustopniowe studia ukończył w 1954 roku, wykonując pracę magisterską pod kierunkiem prof. dr hab. Bohdana Dobrzańskiego.

Jeszcze w czasie studiów prof. dr hab. Ryszard Turski związał się z Katedrą Gleboznawstwa, uczestnicząc w zbieraniu materiałów do Mapy Gleb Polski w podziałce 1:300 000, na terenie powiatu Jasło a następnie powiatu Krosno, oraz w dokumentowaniu złoża torfowego w dolinie Poru.

Po uzyskaniu magisterium, prof. dr hab. Ryszard Turski podjął studia aspiranckie, które ukończył w 1959 roku, broniąc pracy doktorskiej pt. "Wpływ erozji na rędziny Wyżyny Lubelskiej". W trakcie aspirantury uzupełnił swe wykształcenie z zakresu kartografii, geologii ogólnej i historycznej oraz geomorfologii na Wydziale Biologii i Nauki o Ziemi UMCS. Jednocześnie wraz z zespołem pracowników Katedry Gleboznawstwa uczestniczył w badaniach kartograficzno-glebowych.

W roku 1959 prof. dr hab. Ryszard Turski został zatrudniony na stanowisku adiunkta. W roku 1965 habilitował się na podstawie rozprawy pt. „Badania nad

substancją organiczną w typowych glebach Lubelszczyzny”. Tytuł profesora nadzwyczajnego otrzymał w 1972 roku, a tytuł profesora zwyczajnego - w 1978 r.

Dorobek naukowy prof. dr hab. Ryszarda Turskiego obejmuje 163 rozprawy naukowe, 70 referatów na kongresy, sympozja i konferencje naukowe, oraz liczne podręczniki i monografie z zakresu gleboznawstwa i ochrony środowiska.

Prace badawcze prof. dr hab. Ryszarda Turskiego w istotny sposób wpłynęły na ukształtowanie się profilu badawczego Katedry Gleboznawstwa, obecnie Instytutu Gleboznawstwa i Kształtowania Środowiska Przyrodniczego. Wiele tematów badawczych wywodziło się z inspiracji i badań profesora. Rozwinął On znacznie badania nad podstawowymi glebami Lubelszczyzny, w tym takimi jak rędziny, gleby czarnoziemne i brunatnoziemne, stając się jednym z najwybitniejszych specjalistów w Polsce. Dzięki tym pracom jest nadal stałym członkiem Komisji Genezy i Klasyfikacji Gleb, decydującej o kształcie Systematyki Gleb Polski. Od szeregu lat prof. dr hab. Ryszard Turski jest kreatorem aktualnych i ważnych kierunków badań. Dotyczą one niezwykle istotnych obecnie procesów, zachodzących w rozwoju gleb świata, w tym również Polski. Są to badania związane z wpływem erozji jako czynnika degradującego właściwości gleb oraz wpływem działalności człowieka - antropopresji - na przeobrażenia środowiska glebowego. W tym zakresie dorobek prof. dr hab. Ryszarda Turskiego, wyrażający się zarówno w Jego osobistych publikacjach, jak również w kształceniu młodych kadr naukowych, jest bezsprzecznie znakomity.

W dorobku naukowym prof. dr hab. Ryszarda Turskiego znaczącą pozycję zajmują również badania związków próchnicznych gleb uprawnych, jako ważnego wskaźnika czynników antropogenicznych.

Prof. dr hab. Ryszard Turski zawsze był niezwykle aktywny w obszarach działalności wykraczającej poza ściśle rozumiane badania naukowe. W okresie prowadzenia klasyfikacji bonitacyjnej gruntów, profesor miał ugruntowaną pozycję jako konsultant naukowy, uczestniczył również w szkoleniach klasyfikatorów.

Prof. dr hab. Ryszard Turski brał udział w pracach mających na celu powiązanie klasyfikacji bonitacyjnej z opracowanymi przez IUNG kryteriami wydzielania kompleksów glebowo-rolniczych, wraz z ich odniesieniem do genetycznej systematyki gleb Polski.

Charakteryzując osobowość naukową profesora, nie sposób pominąć Jego aktywnego udziału w popularyzacji wiedzy gleboznawczej, rolniczej i przyrodniczej. Wiedzę swą wykorzystywał przez opracowanie wielu haseł do wydawnictw encyklopedycznych. Tę ważną działalność prowadzi z pełnym powodzeniem również obecnie.

Kształcenie kadr naukowych należy uznać za jedno z ważniejszych osiągnięć profesora. Zawsze przykładął wagę do rozwoju kadr naukowych, życzliwie pomagając młodym pracownikom nauki. Był promotorem 11 przewodów doktorskich oraz promotorem dwóch doktorów honoris causa na Wydziale Rolniczym AR w Lublinie: prof. Marcela F. de Boodta z Gandawy i prof. Winfrieda E.H. Bluma z Wiednia.

Na szczególne podkreślenie zasługuje Jego życzliwa postawa i pomoc pracownikom, wykonującym rozprawy habilitacyjne, spośród których aż sześciu - to pracownicy jednostek spoza Uczelni. Trudno w tym miejscu nie odnotować, że opracował On 59 recenzji w postępowaniu w sprawie przyznania tytułu i stanowiska profesora, 45 recenzji habilitacyjnych i 50 doktorskich, co w sposób jednoznaczny świadczy o wysokim autorytecie profesora w środowisku naukowym i zaufaniu do Jego wiedzy i rzetelności.

O randze prof. dr hab. Ryszarda Turckiego w gleboznawstwie i umiejętnościach organizacyjnych świadczy fakt powołania Go do rad naukowych instytutów bliskich Mu problematyką. Od 1972 roku jest członkiem Rady Naukowej Instytutu Agrofizyki PAN w Lublinie, gdzie przez 2 kadencje pełnił funkcję przewodniczącego komisji ds. rozwoju i oceny kadry, a wielokrotnie był powoływany w skład komisji ds. planowania i odbioru tematyki badawczej. Od 1984 r. jest członkiem Rady Naukowej IUNG w Puławach, pełniąc w latach 1984-90 i aktualnie funkcję jej przewodniczącego. W latach 1986-89 był członkiem Rady Naukowej Instytutu Podstaw Inżynierii Ochrony Środowiska w Zabrzu. Prof. dr hab. Ryszard Turcki jest od 1972 r. wybieranym członkiem Komitetu Gleboznawstwa i Chemii Rolnej V-go Wydziału Nauk Rolniczych, Leśnych i Weterynaryjnych Polskiej Akademii Nauk. W latach 1988-90 był przewodniczącym wymienionego Komitetu i funkcję tę pełni aktualnie.

Prof. dr hab. Ryszard Turcki ma znaczące osiągnięcia na polu organizacyjnym w Uczelni. Dwukrotnie powierzono Mu funkcję prorektora Akademii Rolniczej. Przez 20 lat z powodzeniem kierował Instytutem Gleboznawstwa, zawsze dbając o rozwój kadry naukowej. Pełnił w przeszłości i pełni obecnie funkcję przewodniczącego Komitetu Gleboznawstwa i Chemii Rolnej PAN.

Prof. dr hab. Ryszard Turcki cieszył się zawsze i tak jest obecnie opinią znakomitego wykładowcy i przyjaciela młodzieży akademickiej. Jego głęboka wiedza przyrodnicza, historyczna i znajomość dorobku kulturowego Polaków sprawiły, że prowadzone przez profesora zajęcia dydaktyczne pogłębione były zawsze treściami humanistycznymi, co zjednywało Mu uznanie studentów i młodych pracowników nauki.

PROFESSOR RYSZARD TURSKI - A SCIENTIST AND ACADEMIC
TEACHER - A NOTE TO CELEBRATE 70 YEARS OF HIS LIFE
AND 45 YEARS OF HIS WORK

H.Domżał

Institute of Soil Science and Environment Management, University of Agriculture

S. Leszczyńskiego 7, 20-069 Lublin

e-mail: domzal@consus.ar.lublin.pl

Ryszard Turski was born on 22nd Feb. 1930. In 1954 he graduated from the Faculty of Agriculture, the Maria Curie-Skłodowska University in Lublin. During the course of studies he got associated with the Department of Soil Science, helping collect the data for the Map of Polish Soils. Then he enters post-graduate studies, which he finished in 1959, after the defence of his doctor's dissertation entitled "The effect of erosion on the limestone soil of the Lublin Uplands". The title of a professor was conferred on him in 1972, and that of a full professor in 1978.

The scientific output of Professor Ryszard Turski consists of 163 scientific dissertations, 70 reports for conferences as well as much appreciated academic textbooks.

The research work of Professor Ryszard Turski significantly influenced the scientific profile of the Soil Science Department, now the Institute of Soil Science and Landscape Management. The Professor developed and conducted the studies on basic soils of the Lublin region, i.e. rendzinas, chernozems and brown soils. Within Professor's scientific output, the studies dealing with the influence of human activity – anthropopression - on the transformation of soils are of great importance. Numerous works have been devoted to the studies on water erosion of soils as well as humus compounds.

One of the most significant achievements of the Professor is his involvement in the didactic process. He has always begun a kind and helpful tutor for young research workers and the prompter of 11 doctor's dissertations. His deep knowledge and profound experience gave support to the scientists working on their habilitation dissertations, both from the University and other research establishments.

Professor Ryszard Turski was the promoter of two honoris causa doctors at the Faculty of Agriculture, the Agricultural University in Lublin, Professor Marcel F. de Boodt from the Ghent University and Professor Winfried E.H. Blum from the Vienna University.

High opinion of the Professor in the scientific circles and the faith in his learning and reliability resulted in appointing him to elaborate 59 reviews for the procedures of granting the post and title of a professor, 45 reviews of habilitation dissertations and 50 of doctor's.

The Professor's scientific position and organisational talents have been taken into consideration when inviting him to the councils of research institutes. Since 1972 he has been a member of the Scientific Council of the PAS Agrophysics Institute in Lublin, where he served two terms as the chairman of the committee for development and staff evaluation. Since 1984 he has been a member of the IUNG Scientific Council in Pulawy, being its chairman in 1984-90 and now. In 1986-89 he was a member of the Scientific Council of the Institute of Environment Protection Engineering Basis in Zabrze.

Since 1972, Professor Ryszard Turski has been an elected member of the Committee for Soil Science and Agricultural Chemistry of the 5th Faculty of Agricultural, Forestry and Veterinary Sciences of the Polish Academy of Science. In 1988-90, he was the chairman of the Committee and he holds this function at present as well.

Professor Ryszard Turski has distinguished himself in his didactic and organisational activity at the University. For 20 years he has been the head of the department and the institute, which is now called the Institute of Soil Science and Environment Management. He has been the Prorector of the Agricultural University in Lublin twice.